

**Van:** Digitale Dialoog <e-zine@dialogoog.be>  
**Aan:** veerle.solia@amsab.be  
**Datum:** 09/16/2010 10:55 AM  
**Onderwerp:** Nummer 24 - September 2010

# Digitale Dialoog 24

Jaargang 2010 – nummer 24 – september 2010

De Digitale Dialoog is de nieuwsbrief van vzw Dialoog, een onafhankelijk vormings- en adviescentrum voor duurzaam bouwen en bewust wonen. U vindt er de meest recente informatie over het cursusaanbod, onze projecten en het ecologisch magazine de Koevoet.

## Dialoogcursussen

### Programma van de Bouwheer

Het Programma van de Bouwheer is terug van weggeweest! Deze cursus is – in tegenstelling tot de BouwTeamcursus – niet al te technisch. Het accent ligt op de grote principes, op sfeerscheppingen en samenwerkingsverbanden met partners, op verzekeringen en kostprijs. Fouten die absoluut niet gemaakt mogen worden, staan in de kijker.

We behandelen wat er op het bouwterrein mogelijk is: wat zijn de belangrijkste keuzes op het gebied van oriëntatie, waterhuishouding en de aanleg van het terrein. Uiteraard komt ook (de binnenkant van) de woning aan bod: wat zijn de mogelijkheden en waar besteed je best aandacht aan? Zo komen bijvoorbeeld ook energiezuinigheid en akoestiek kort aan bod. In een diavoorstelling worden een aantal sferbeelden van realisaties getoond. We geven een overzicht zonder uitspraken te doen over de esthetiek; het duurzame aspect komt wel aan bod.

Een ander deel van de cursus bekijkt de kostprijs van woningen en hoe je eventueel besparende maatregelen kunt inbouwen of het project kunt faseren in de tijd om het betaalbaar te maken. Op het einde van de cursus krijg je een checklist mee die je kunt gebruiken in de communicatie met de architect.

**Zaterdag 4 december van 9 tot 17 u.**

**Plaats:** [Cedubo](#), Marktplaats 7 in Heusden-Zolder.

**Prijs:** 25 euro per deelnemer.

**Inschrijven** via [www.dialogoog.be/agenda](http://www.dialogoog.be/agenda) of op het telefoonnummer 016 23 26 49.

Extra data voor dit najaar worden nog bekend gemaakt.

[Dialoogcursussen](#)

[Thematour Dialoog: Ecologisch Bouwen in & rond Averbode](#)

[Ecobouwers Opendeur](#)

[Smart grids van start in Vlaanderen](#)

[Ecologisch magazine de Koevoet 152](#)

[De Energiejacht is open](#)

[Vergader- en verblijfsaccommodatie](#)

## InfraxBouwTeams

Alles over ontwerp, isolatie (K30 – E60), voorkomen koudebruggen, aangepaste ventilatie, keuze verwarming en warm water, optie zonne-energie, waterbesparing, hemelwaterbenutting en duurzame materiaalkeuze.

Cursus van 2 zaterdagen, telkens van 9.00 u tot 17.00 u. Dankzij de ondersteuning van Infrax en de provinciale partners kunt u voor slechts 35 euro per persoon aan een InfraxBouwTeam deelnemen.

### In samenwerking met de provincie Limburg

**16 en 23 oktober**, Tongeren

**20 en 27 november**, Neerpelt

**11 en 18 december**, Heusden-Zolder

### In samenwerking met Kamp C, Provinciaal Centrum Duurzaam bouwen en wonen

**13 en 20 november**, Westerlo

**4 en 11 december**, Antwerpen

### In samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant

**9 en 16 oktober**, Leuven

**6 en 13 november**, Zemst

**20 en 27 november**, Beersel

### In samenwerking met de provincie West-Vlaanderen

**9 en 16 oktober**, Zedelgem/Loppem

**6 en 13 november**, Staden

**4 en 11 december**, Sint-Andries

Voor **inschrijvingen** en meer **data en locaties** kijk op

[www.bouwteams.be](http://www.bouwteams.be) of bel 016 23 26 49.

Voor meer uitleg over onze cursusthema's kun je ons [Productaanbod](#) downloaden.

## Infosessies

Dit najaar organiseert Dialoog meer dan 100 infosessies. Voor een overzicht zie [www.dialoog.be/agenda](http://www.dialoog.be/agenda). Een greep uit het aanbod:

- Wat is Duurzaam Bouwen?
- Je eigen huis energiezuinig (ver)bouwen; hoe begin je eraan?
- Isolatie van bestaande gebouwen
- Isoleren van hellende en platte daken
- Toepassingen van zonne-energie
- Warmtepompen voor woningverwarming
- Energiezuinig verwarmen
- Rationeel Energiegebruik
- Rationeel Watergebruik
- Dakisolatie voor doe-het-zelvers

## Thematour Dialoog: Ecologisch Bouwen in & rond

## Averbode

### Lage-energiewoning – Passieffhuis – Strobalenwoning

Een gevarieerde en informatieve route met bezoeken aan een passieffhuis in opbouw, een strobalenwoning en twee renovaties van een bestaande woning naar een lage-energiewoning. De architect en/of de bouwheer geeft uitleg over de gemaakte keuzes op vlak van materialen en de gebruikte technieken. 's Middags voorzien we een broodjeslunch en een bezoek aan de Vlaspit, een project binnen de sociale economie.

**Datum, uur en plaats van afspraak:** vrijdag **12 november** om 10.00 u op de parking aan de voorkant van het station van Diest

**Vermoedelijke duur:** van 10.00 u tot 16.15u.

We zorgen ervoor dat de deelnemers de trein van 16.26u naar Leuven, 16.25u naar Hasselt of 16.36u naar Antwerpen-Centraal kunnen nemen.

**Verplaatsingswijze:** bus

**Deelnameprijs:** 25 euro

**Inschrijven** via [www.dialoog.be](http://www.dialoog.be).

Maximum 40 deelnemers. Er is een hapje of drankje voorzien.

### Bezochte lage-energiegebouwen of energiezuinige renovaties:

- Passieffhuis in opbouw, Kapellenberg 73, 2430 Laakdal, Arch. Christophe De Brabander en D. Van Clé
- Renovatie tot lage-energiewoning, Broekstraat 14, 3271 Averbode, Arch. D. Van Clé
- Strobalenwoning Broeckhuis, Mortelbroekstraat 36, 3271 Averbode, Arch. Herwig Van Soom, Orca Atelier Leuven
- Renovatie tot lage-energiewoning: Brabantsebaan 10, 3271 Averbode, Arch. D. Van Clé

Deze woningen zijn niet te bekijken op Ecobouwers Opendeur.

## Ecobouwers Opendeur

Van 6 tot 14 november stellen meer dan honderd eigenaars hun energiezuinige woning open voor bezoek. Tijdens Ecobouwers Opendeur kun je in heel Vlaanderen gratis rondleidingen volgen in lage-energiewoningen en passieffhuizen. Ervaren ecobouwers vertellen je hoe zij hun duurzame bouwproject aangepakt hebben. Een uitgelezen kans dus voor bouwers en verbouwers die inspiratie willen opdoen. Wie meer wil weten over een bepaald aspect van duurzaam (ver)bouwen, kan zich inschrijven voor een van de thematours of workshops.

[www.ecobouwers.be](http://www.ecobouwers.be)

## Smart grids van start in Vlaanderen

De toekomst van de energie is groen: het aantal windturbines, fotovoltaïsche installaties, warmtekrachtkoppeling en warmtepompen zal alleen maar toenemen. Omdat hernieuwbare energie vaak afhankelijk is van de

weersomstandigheden (wind, zon, ...) is de energieproductie niet constant waardoor de productie en het verbruik niet altijd op elkaar afgestemd zijn. Ook de opkomst van elektrische voertuigen zorgt voor een bijkomend probleem. Als straks grote aantallen elektrische wagens de batterijen gelijktijdig opladen, neemt de vraag naar elektriciteit op dat moment enorm toe.

Om daaraan tegemoet te komen, moeten onze energienetten intelligenter worden. Vandaar de term 'smart grids'. Zulke intelligente netten bestaan uit heel wat verschillende onderdelen: windturbines, zonne-energieparken, fotovoltäische installaties bij particulieren of bedrijven, centrale elektriciteitsproductie, (micro-)warmtekrachtkoppeling, warmtepompen, elektrische opslag, thermische opslag, energiemeters, plug-in hybride voertuigen, intelligente verbruikstoestellen, ... De meeste van deze elementen staan individueel al op punt, maar als geïntegreerd en slim bestuurd systeem staan ze nog veel minder ver.

Daarom wil Linear – gecoördineerd door het VITO, dat samen met de K.U.Leuven, IBBT en Imec het hart van het onderzoek vormt – ervaring met smart grids opbouwen. Het is het eerste project in Vlaanderen dat op grote schaal actieve vraagsturing bij echte eindverbruikers zoals u en ik wil implementeren en bestuderen. Dat wil zeggen dat de energievraag wordt gestuurd zodat we ze onder andere kunnen laten afhangen van de beschikbaarheid van hernieuwbare energie of de kostprijs van de elektriciteit.

Heel concreet zou de vaatwasmachine bijvoorbeeld kunnen opstarten op het moment dat de fotovoltäische installatie op het dak van de woning elektriciteit produceert. Of dat de energievraag door warmtebuffering verschuift of dat we ervoor zorgen dat elektrische voertuigen niet gelijktijdig opladen enzovoort. Het project loopt tot 2014. Met de resultaten kunnen demonstratieprojecten opgezet worden op de schaal van een stad of regio, om smart grids tegen 2020 op Vlaams niveau te laten doorbreken. Dit traject geeft de Vlaamse bedrijven in de energiesector de kans om zich voor te bereiden op de Europese markt en tegen 2020 mee te kunnen spelen op het internationale speelveld. [www.linear-smartgrid.be](http://www.linear-smartgrid.be)

Bron: VITO

## Ecologisch magazine de Koevoet 152

### Online artikel: Natuurlijke rijkdom

2010 is niet zomaar door de Verenigde Naties uitgeroepen tot het internationale jaar van de biodiversiteit. De achteruitgang een halt toeroepen is de eerste betrachting. Of om het in meer populaire economische termen te zeggen: het bloeden moet stoppen.

Wereldwijd sporen overheden dit jaar hun burgers aan om meer oog te

hebben voor de natuurlijke omgeving. Om de soortenrijkdom in eigen land te beschermen zou het zeker helpen indien meer mensen de lokale fauna en flora leren kennen. Onbekend is onbemand. Dat bracht natuurliefhebber en auteur Herman Dierickx op het lumineuze idee om honderd soorten te selecteren en voor te stellen. De sublieme foto's van compagnon Marc Sloodmaekers maken de klus helemaal af.

[Lees het volledige artikel](#)

## Verder in dit nummer:

- Grensverleggende experimenten voor huis en tuin
- Renoveren en ventileren
- Herfst in de Lusthof
- Zelf een passiehuus bouwen
- ...

## Abonneren?

Om een jaarabonnement (4 nummers) voor België te nemen volstaat het om 18 euro over te schrijven op rekeningnummer 001-1752346-20 van de Koevoet, Remylaan 13, 3018 Wijnmaal, met vermelding 'abo'.

U krijgt het eerstvolgende nummer automatisch toegestuurd en samen met het vierde nummer ontvangt u een schriftelijke uitnodiging tot herabonnering.

**Meer informatie:** [www.dialoog.be/dekoevoet](http://www.dialoog.be/dekoevoet)

## De Energiejacht is open

De Energiejacht is de opvolger van de campagne Klimaatwijken en daagt deelnemers uit om in groepen van ongeveer 15 gezinnen op vier maanden tijd zoveel mogelijk energie te besparen. Mensen die allemaal in dezelfde wijk of straat wonen of elkaar kennen via een vereniging, een school, een club, ... De enige voorwaarde is dat je in dezelfde gemeente woont. De jachttopziener van dienst is de energiemeester die elke groep begeleidt en bijstaat. Je kunt natuurlijk ook in je eentje energie besparen, maar in groep is het toch prettiger en interessanter.

Je staat te trappelen van ongeduld om eraan te beginnen? Zet dan samen met je vrienden, burens, of collega's de jacht op energie in en klop aan bij de milieudienst van je gemeente voor meer informatie. Of stuur een mailtje naar [info@energiejacht.be](mailto:info@energiejacht.be).

Registreren kan vanaf 1 oktober 2010 op [www.energiejacht.be](http://www.energiejacht.be).

## Vergader- en verblijfs-accommodatie

U wilt even weg van de drukte, weg van telefoon en mail? U wilt voor uw organisatie een rustige omgeving voor vorming, vergadering of bezinning?

vzw Vriendenkring Dialoog biedt je **Vormingscentrum 't Kasteeltje**: alle vergadercomfort (48 personen) op een boogscheut van Leuven. Het park van 1,5 ha sluit aan bij het natuurreservaat Dijlemeander.

**Meer info en reservaties:** [www.verblijfsaccommodatie.be](http://www.verblijfsaccommodatie.be),  
[info@verblijfsaccommodatie.be](mailto:info@verblijfsaccommodatie.be)

Dialoog vzw is al 30 jaar een onafhankelijk vormings- en adviescentrum voor energiezuinig en duurzaam bouwen en wonen.

Remylaan 13, 3018 Wijkmaal-Leuven

**W** [www.dialoog.be](http://www.dialoog.be) **E** [info@dialoog.be](mailto:info@dialoog.be)

**T** 016 23 26 49